

فنون ویژه تدریس درس تربیت بدنی

(با نگاهی به جشنواره الگوهای برتر تدریس)

نویسنده

رضا اسماعیلی زین آباد

مدرس دانشگاه، معلم نمونه کشور

و نفر اول، دوم و سوم جشنواره الگوهای برتر تدریس ایران

سرشناسه:	اسماعیلی زین آباد، رضا، ۱۳۵۲-
عنوان و نام پدیدآور:	فنون ویژه تدریس درس تربیت بدنی (با نگاهی به جشنواره الگوهای برتر تدریس) / نویسنده رضا اسماعیلی زین آباد.
مشخصات نشر:	مشهد: نگاران سبز، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری:	۱۴۰۰۰ ریال ۰-۶-۹۷۲۷۳-۹۷۸-۶۰۰.
شابک:	فیبا
وضعیت فهرست نویسی:	کتابنامه: ص. ۹۵.
یادداشت:	تربیت بدنی--راهنمای آموزشی
موضوع:	Physical education and training--Study and teaching
موضوع:	تدریس اثربخش
موضوع:	Effective teaching
موضوع:	ورزش مدارس
موضوع:	School sports
رده بندی کنگره:	۹۶ ۱۵۹۱ ف/ GV۳۶۱
رده بندی دیویی:	۱۳/۱۱۲
شماره کتابشناسی ملی:	۵۰۵، ۹۶

انتشارات نگاران سبز. مشهد، بلوار دانشگاه، واحد ۴ تلفن: ۳۸۹۴۰۱۲۰ شماره ۱، شماره ۲۶، واحد ۴ تلفن: ۳۸۹۴۰۱۲۰

Email: negaransabz@yahoo.com

نام کتاب:	فنون ویژه تدریس درس تربیت بدنی (با نگاهی به جشنواره الگوهای برتر تدریس)
پدید آور:	رضا اسماعیلی زین آباد
تاریخ انتشار:	زمستان ۱۳۹۶
نوبت چاپ:	نخست
تعداد صفحات:	۹۶ صفحه
تیراژ:	۱۰۰۰ نسخه
چاپ:	زبرجد
بهاء:	۱۴۰،۰۰۰ ریال
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۷۳-۶-۰

فهرست مطالب

۱۱	پیشگفتار.....
۱۳	مقدمه.....
۱۵	جشنواره الگوهای برتر تدریس تربیت بدنی.....
۱۵	مفهوم قدیمی تدریس.....
۱۵	مفهوم جدید تدریس.....
۱۶	اهداف برگزاری جشنواره الگوهای برتر تدریس تربیت بدنی.....
۱۷	جشنواره تدریس برتر.....
۱۸	طرح درس و کیفیت طراحی، تدوین.....
۱۸	تعریف.....
۱۹	اهداف کلی.....
۲۵	روش تدریس.....
۲۶	انواع روش‌ها و فنون تدریس و آمزش رایج در درس تربیت بدنی.....
۲۸	ویژگی‌های تدریس مناسب در درس تربیت بدنی.....
۲۹	روش‌های آموزش مهارت‌های ورزشی در مدارس.....
۳۰	انواع روش تدریس.....
۳۳	فضای آموزشی.....
۳۳	تعریف فضای آموزشی.....
۳۴	تقسیم بندی فضاهای آموزشی.....
۳۹	معلم ورزش خلاق.....
۴۰	راهکارهایی برای افزایش خلاقیت دانش آموزان در ساعت ورزش.....
۴۱	اهمیت و فواید وسایل کمک آموزشی در تربیت بدنی.....
۴۴	تقسیم‌بندی رسانه‌های آموزشی.....
۴۷	نکات قابل توجه در جشنواره الگوهای برتر تدریس تربیت بدنی.....
۴۸	وسایل کمک آموزشی معلم ساخته.....
۴۸	اهمیت وسایل کمک آموزشی.....
۴۸	وسایل کمک آموزشی معلم ساخته در ورزش.....
۴۹	فواید استفاده از وسایل کمک آموزشی معلم ساخته در ورزش چیست؟.....
۴۹	تفاوت وسایل آموزشی در دروس تئوری و ورزش.....

۵۳	ارزشیابی در درس تربیت بدنی
۵۳	اهمیت ارزشیابی
۵۳	ضرورت ارزشیابی در درس تربیت بدنی
۵۴	اهداف ارزشیابی در درس تربیت بدنی در مدارس
۵۴	انواع شیوه‌های ارزشیابی
۵۵	محورهای ارزشیابی در درس تربیت بدنی
۵۵	مراحل ارزشیابی در درس تربیت بدنی
۵۷	اعتماد به نفس و شادی دانش آموزان و نشاط در کلاس
۵۸	استراتژی ساده برای تقویت اعتماد به نفس دانش آموز
۶۱	شادی و نشاط در کلاس درس
۶۳	آراستگی ظاهری و حسن برخورد یک معلم ورزش
۶۵	تفاوت‌های فردی
۶۶	تفاوت‌های دینی در آیات قرآن
۶۶	نکات کاربردی در بهره‌گیری از تفاوت‌های فردی
۶۷	عوامل موثر در تفاوت‌های فردی
۶۷	فواید آشنایی با تفاوت‌های فردی
۶۷	توجه به تفاوت‌های فردی
۶۷	انواع تفاوت‌های فردی (روانی - جسمانی)
۶۸	تفاوت‌های جسمانی
۶۹	نقش والدین و معلمان
۷۰	برخی روش‌های اتخاذ شده از سوی معلمان
۷۳	ایجاد جاذبه و مشارکت در ورزش
۷۳	به کارگیری شیوه مناسب دانش آموزان جهت مشارکت فعال در ورزش
۷۴	راهکارهای عملی افزایش جاذبه در درس تربیت بدنی
۸۱	هدایت، بازخورد و رفع اشکال
۸۳	انواع بازخوردها از نظر زمان ارایه و ارتباط با یادگیری
۸۹	مدیریت زمان (Time Management)
۹۱	نکات قابل توجه در جشنواره الگوهای برتر تدریس تربیت بدنی
۹۵	فهرست منابع

❖ مقدمه

در سال‌های اخیر، همواره بحث کمبود معلم ورزش و چگونگی برخورد با این مشکل ادامه داشته است. از دیدگاه علمی، ورزش و تربیت بدنی یک علم مرکب است که علوم مختلفی در شکل‌گیری آن سهم دارند. روان‌شناسی، پرسکیم فیزیک، جامعه‌شناسی و حقوق هم از آن جمله هستند. بنابراین معلم ورزش به مفهوم ریزه دلمه لازم است برای انجام وظایف خود تخصص داشته باشد و به این ترتیب لازمه تدریس یک درس تخصصی و آن هم تربیت‌بدنی، داشتن تخصص است، در غیر این صورت، نتیجه مورد انتظار حاصل نخواهد شد.

قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به موجب اصل دوم و سوم، تربیت‌بدنی را از مهم‌ترین امور می‌داند که دولت موظف است با به‌کارگیری همه‌ی امکانات موجود، برای آنها در جهت نیل به اهداف نظام و از جمله تربیت انسان با ارزش‌های والای انسانی، آزاد و مسؤول در برابر خدا بکوشد.

معلم تربیت‌بدنی انسانی کریم، آزاد و دارای ارزش‌های والای انسانی است که در برابر خدا و جامعه مسوول می‌باشد. مبنای تمام وظایف و اختیارات قانونی یک معلم تربیت‌بدنی، مبتنی بر صلاحیت تخصصی او در انجام وظایف و مراقبت از دانش‌آموز است؛ در واقع مراقبت از دانش‌آموز در جریان فعالیت‌های ورزشی در زمین ورزش و در تمام فضاهایی است که دانش‌آموز به او سپرده می‌شود. و به طور حتم انجام این مهم و سایر وظایف از جمله شناخت قابلیت‌های جسمانی و روانی دانش‌آموز در فعالیت‌های ورزشی، آموزش مهارت‌ها و سایر مسوولیت‌ها نه طی یک دوره ۶۰ ساعته که طی سال‌ها تحصیل و تجربه حاصل می‌شود.

ورزش، یک علم مرکب، یک نهاد فرهنگی و پایه و اساس هر تعالی در جامعه است، لذا درک این وصف (فرهنگی) نیازمند توانمندی فرهنگی است و دستیابی به این توانایی با راه و روش و حمایت‌های زبانی میسر نیست. اگر فرزندان میهن اسلامی را از همان پایه‌های نخست دوره‌ی ابتدایی با تئوریسین‌های تربیت‌بدنی و حتی زودتر از آن با فرهنگ ورزش آشنا کنیم، بدون تردید در آینده به چندان دور جامعه‌ای با میلیون‌ها انسان سالم، با نشاط، توانمند و برومند خواهیم داشت. بر آن مقطع مدیران تعیین‌کننده‌ی دولت و همه‌ی نمایندگان مجلس از میان خیل بروندگان خواهند بود که بر ورزش به عنوان شیوه و وسیله‌ای برای تعالی جامعه، انگشت‌نما و تائید خواهند نهاد.

امروزه علاقه‌مندی به اصلاح و تغییر در فرایند آموزش بین مربیان و متولیان آن رو به افزایش است... حول حالنا الی الحسن الحال... به همین دلیل جست و جوی بهترین‌ها در برنامه‌ها، عملکرد و نتایج مثبت آنها در جهت ارتقای پیشرفت، تحصیلی دانش‌آموزان در سرفحوه فعالیت کارشناسان و معلمان قرار دارد.